

OBRA SOCIAL
L'ÀNIMA DE "LA CAIXA"

GUIA D'ÚS

Obra Social
Fundació "la Caixa"

COMPOSICIÓ PATRONAT
DE LA FUNDACIÓ

PRESIDENT
Sr. Josep Vilarasau Salat

VICEPRESIDENTS
Sr. Salvador Gabarró Serra
Sr. Jordi Mercader Miró
Sr. Isidre Fainé Casas

PATRONS
Sr. Ramon Balagueró Gañet
Sra. M. Amparo Camarasa Carrasco
Sr. Josep F. de Conrado i Villalonga
Sr. Ricard Fornesa Ribó
Sra. Marta Domènech Sardà
Sr. Manuel García Biel
Excm. Sr. Javier Godó Muntañola
Sra. Immaculada Juan Franch
Sr. Juan José López Burniol
Sra. Montserrat López Ferreres
Sra. Amparo Moraleda Martínez
Sr. Miquel Noguer Planas
Sr. Justo B. Novella Martínez
Sr. Vicenç Oller Compañ
Sr. Magí Pallarès Morgades
Sr. Leopoldo Rodés Castañé
Sr. Alejandro Plasencia García
Sr. Manuel Raventós Negra
Sr. Luis Rojas Marcos
Sr. Lluç Tomás Munar
Sr. Francesc Tutzó Bennasar
Sra. Nuria Esther Villalba Fernández
Sr. Josep Francesc Zaragozaà Alba

SECRETARI
Sr. Alejandro García-Bragado Dalmau

COMPOSICIÓ COMISSIÓ
PERMANENT DEL PATRONAT

PRESIDENT
Sr. Josep Vilarasau Salat

VICEPRESIDENTS
Sr. Salvador Gabarró Serra
Sr. Jordi Mercader Miró
Sr. Isidre Fainé Casas

PATRONS
Sr. Josep F. de Conrado i Villalonga
Sra. Marta Domènech Sardà
Excm. Sr. Javier Godó Muntañola
Sra. Immaculada Juan Franch
Sra. Amparo Moraleda Martínez
Sr. Justo B. Novella Martínez
Sr. Magí Pallarès Morgades
Sr. Alejandro Plasencia García
Sr. Manuel Raventós Negra
Sr. Luis Rojas Marcos

SECRETARI
Sr. Alejandro García-Bragado Dalmau

COMPOSICIÓ COMISSIÓ
D'OBRES SOCIALS

PRESIDENT
Sr. Ricard Fornesa Ribó

VICEPRESIDENTS
Sr. Salvador Gabarró Serra
Sr. Jordi Mercader Miró
Sr. Manuel Raventós Negra

VOCALS
Sra. Marta Domènech Sardà
Excm. Sr. Javier Godó Muntañola
Sra. Immaculada Juan Franch
Sr. Justo B. Novella Martínez
Sr. Magí Pallarès Morgades

SECRETARI
Sr. Alejandro García-Bragado Dalmau

DIRECTOR GENERAL DE "LA CAIXA"
Sr. Isidre Fainé Casas

DIRECTOR DE L'OBRA SOCIAL
Sr. Josep F. de Conrado i Villalonga

ÀREA D'INTEGRACIÓ SOCIAL

DIRECTOR
Albert López

COORDINACIÓ
Montse Buisan i David Velasco

CONCEPCIÓ DEL PROJECTE
Isabel Martínez

IDEA I DISSENY DEL MATERIAL
Toni Cirera

PRODUCCIÓ
Produccions Educatives, s.l.

EQUIP DE PRODUCCIÓ
Glòria Escorihuela, Oscar Giménez
i Carolina del Bosque

DISSENY DE CONTINGUTS
Toni Cirera (LL, F, Ma, D, Mu, H i E),
Anna Vega (LL, F i D), Pep Gol (Mu),
Marta Berrocal (H i E), Enric Magoo (Ma),
Josep Vila (D), Glòria Escorihuela (D, H),
Marta Finestres (Mu)

DISSENY GRÀFIC
Miquel Puig

REDACCIÓ DE GUIES
Anna Vega, Toni Cirera i Marta Berrocal (H)

CORRECCIONS I TRADUCCIÓ
Lluís Garcia

FOTOGRAFIES
Eloi Bonjoch

IL·LUSTRACIONS
Pep Brocal (Guies i H), Arnal Ballester (F), Montse Bosch (F), Marta Balaguer (E), Gabriela Rubio (E i H), Jordi Torrent (Ma i H), Mª Mercé Canals (H i Ma), Imapla (LL), Perdo Espinosa (D).

ALTRES COL·LABORADORS
Victor Resa, Ana Carrera, la canalla Anna Marcet,
Pol Torrent i Oriol Tres, i més de 50 industrials i
artesans que han participat en aquesta producció.

LLETRES (LL)
FADES (F)
MÀGIA (Ma)
DETECTIUS (D)
MÚSICA (Mu)
HOSPITAL (H)
EMOCIONS (E)

Presentació

El programa de **Ciberaules familiars** s'inscriu dins de les iniciatives que l'Obra Social "la Caixa" du a terme en col·laboració amb les Conselleries de Sanitat de les diferents Comunitats Autònomes. L'any 2002 es va crear la primera **Ciberaula** a l'Hospital de la Vall d'Hebron de Barcelona, i des d'aleshores la xarxa de **Ciberaules** ha anat creixent arreu de les comunitats.

Les **Ciberaules familiars** són espais situats als hospitals, que tenen com a objectiu ajudar a minimitzar l'impacte que suposa pels infants l'estada al centre hospitalari. Els nens i nenes s'hi poden relacionar entre ells i amb els seus familiars, en un entorn de lleure i comunicació. Equipades amb recursos informàtics, les **Ciberaules** també disposen d'una zona amb audiovisuals, de lectura, una àrea infantil així com d'un espai de relació familiar.

El conjunt dels **KitsCaixa** són una proposta lúdico-educativa que s'ha dissenyat en el marc del programa **Ciberaules familiars** per contribuir, com element dinamitzador d'aquests espais, a generar activitats participatives on s'afavoreix la interrelació familiar per gaudir d'un temps d'oci i alhora d'aprenentatge.

Els **KitsCaixa** han estat concebuts per a ser utilitzats en uns espais molt especials: les **Ciberaules Hospitalàries**. Ens adreçem a uns nois i noies que es troben en unes circumstàncies especials, estranyes i, sovint, doloroses. Els principals objectius d'aquest material són entretenir-los i ajudar-los a familiaritzar-se amb la nova situació de manera divertida, engrescadora i suggerent.

Aquest recurs utilitza bàsicament el joc per ocupar el lleure dels infants. Però més enllà de l'aspecte lúdic de les activitats hi ha una proposta educativa i els materials han estat pensats per propiciar la descoberta i adquisició d'actituds, continguts i valors. Aquest procés es produeix a través de la manipulació, la experimentació i l'associació d'idees, més o menys casual.

Els **KitsCaixa** ofereixen un elevat grau d'autonomia als usuaris, són versàtils i han estat pensats per adequar-se a activitats molt diverses. De fet, les propostes d'aquest projecte van dirigides tant als infants que volen jugar tot sols, com a aquells que prefereixen compartir el temps d'oci amb altra mainada, siguin o no de la seva edat.

Les activitats s'han dissenyat per facilitar la participació familiar. En aquest entorn les persones adultes poden ajudar als més petits a entendre una activitat o llegir-los alguna proposta de les guies. Però el que es propicia en moltes ocasions és la participació i la descoberta conjunta, entre els diferents membres de la família, mentre es comparteix un temps d'oci. La participació intergeneracional no es limita a l'entorn familiar i es fa extensiva al personal sanitari, els educadors o la gent gran que col·labora habitualment com a voluntaris en la dinamització de les Ciberaules.

Quan un infant està malalt i hospitalitzat, cal oferir-li, entre d'altres coses, ànim, esperança i un espai per a poder expressar tot allò que sent. Aquests materials han estat especialment pensats per acompanyar-lo en aquests moments delicats buscant, a més d'entretenir i ensenyar coses noves, provocar un somriure.

Desitjem que pogueu gaudir-los amb la mateixa il·lusió que els hem preparat.

El conjunt dels KitsCaixa és una proposta molt àmplia per ajudar a entretenir i omplir un temps d'oci de nois i noies que, per un o altre motiu, es troben en situacions delicades i freqüentment desagradables. En aquests contextes, la participació dels adults ha d'intentar fomentar la il·lusió i l'expressió de la fantasia dels infants per poder-los divertir, fer riure, relaxar, emocionar, expressar i, sobre tot, ajudar-los a afrontar les pors.

A continuació es descriuen algunes pautes per ajudar a dinamitzar i a ordenar les activitats amb la canalla. Les propostes són força senzilles i podeu adaptar-les als vostres interessos i davant de qualsvol dubte podeu experimentar i deixar que la improvisació, els propis materials i el sentit comú us guïïn pel bon camí.

■ Cada kit porta una guia visual amb propostes de joc fàcils d'entendre. A vegades només cal que la mainada vegi les fotografies i dibuixos per entendre una activitat, però n'hi d'altres una mica més complexes que demanen una lectura atenta del text, com per exemple, quan s'explica un truc de màgia. Els més petits segurament necessitaran una mica de suport per poder-les dur a terme.

■ Els materials són polivalents: podeu triar totes les activitats d'un caixa o fer-ne només una. Es tracta d'adaptar-los a les vostres necessitats segons l'espai disponible, el temps, l'edat i quantitat de participants i, sobre tot, els interessos de cada moment.

■ La majoria de les propostes dels KitsCaixa estan pensades per poder jugar en parelles o en petits grups. Generalment, es busca facilitar la comunicació i la col·laboració per dur a terme tasques en comú, però també hi ha alguns jocs pautats i una mica competitius. En qualsevol cas, la sociabilització entre els infants, els familiars, els educadors o el personal sanitari és un dels objectius prioritaris d'aquest material.

■ També hi ha activitats que estan indicades pel treball autònom, perquè els infants puguin jugar tot sols. Podeu ajudar-los a triar un joc o una activitat i acompanyar-los una estona fins que assimilïn bé la mecànica. Si són prou grans, només necessitaran anar seguint les indicacions de la guia que es troba dins cadascun dels kits. És important que els nois i noies tinguin espais per descobrir ells mateixos les possibilitats dels materials i equivocar-se si cal. Sovint, amb la seva fantasia, inventen nous jocs tan vàlids com els que nosaltres els poguem proposar. Si no se'n surten, més val que siguin ells els que reclamin el vostre suport.

■ És interessant haver triat el joc o l'activitat abans de presentar-la als nens. Procureu que no comencin a obrir els kits i els maletins sense solta ni volta, perquè s'atabalaran amb tants materials i el descobriment dels kitsCaixa acabarà probablement en una estesa caòtica. Mantenir un ordre d'ús i anar descobrint poc a poc els diferents calaixos, és un altre joc que podeu dur a terme. Cal buscar un equilibri entre l'ordre i la disbauxa i aprendre a controlar la paciència.

■ Algunes activitats requereixen una estona de preparació prèvia, cas dels trucs de màgia o de les actuacions musicals. Recomanem als nans que no siguin impacients i es preparin bé abans de mostrar allò que han après. Aconseguiran uns resultats molt més satisfactoris.

■ Us recomanem posar especial atenció i insistir als nens a recollir i guardar els materials al seu lloc després de fer-los servir, evitant que es perdin. De la vostra cura dependrà que els puguin disfrutar altra mainada..

■ Les guies de cada kit estan concebudes com a petits contes per endinsar-se en cada món concret: la màgia, la música, les fades, les lletres.... De la mà d'un personatge-presentador que els explica acudits i els llença reptes, els infants van descobrint les diferents activitats proposades. D'aquesta manera, les guies poden ser utilitzades directament pels nans, van adreçades a ells. Si no saben llegir, els hi podeu llegir mentre miren els dibuixos i les fotografies.

■ Els KitsCaixa tenen un contenidor inferior que porta accessoris, recanvis i materials fungibles que complementen les activitats dels kits. També contenen materials per petites activitats temporals que s'aniran renovant periòdicament. Cal que obriu aquest contenidor per descobrir les propostes.

LLETRES

Objectius:

Apropar-se al món de les lletres des de la perspectiva lúdica: les lletres vistes com a objectes o personatges, com a icones, lletres construïdes a peces i disfressades, substituir lletres per objectes que se'ls assemblen, dibuixar amb lletres...

Llegir i escriure pot ser molt divertit i creatiu si per uns moments s'intenten oblidar alguns límits establerts per les normes lingüístiques i els manuals d'ortografia. Ens entendrem? És clar que sí!

Descripció de les activitats:

ARQUITECTURA

- Joc d'arquitectura per construir lletres majúscules que s'aguanten dretes i peces retallables adhesives per disfressar-les (les trobareu amb els materials fungibles).
- Material versàtil que permet activitats molt diverses.

JEROGÍFICS

- Joc de jeroglífics per escriure amb dibuixos.
- Aquesta activitat no és adequada pels més petits.

CAL-LIGRAMES

- Lletres de plàstic per fer dibuixos tot escrivint.
- Els infants més petits disfruten amb les lletres jugant tots sols, sense pautes.

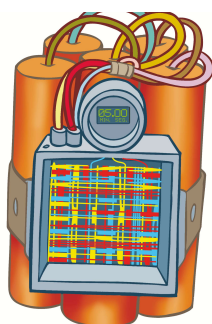
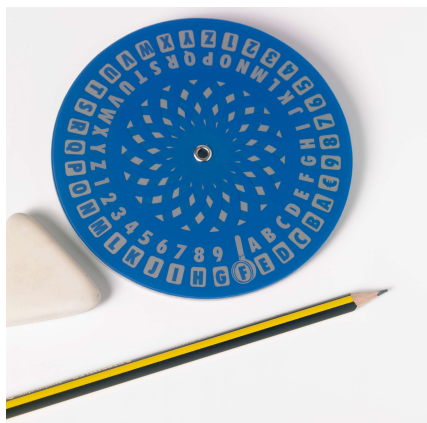
QUADRÍCULA

- Una quadrícula de 12 x 12 per utilitzar amb les lletres del joc Cal-ligrames i crear encreauts, sopes de lletres, tirallongues.
- Es pot jugar sol, per parelles o en grup. Molt adaptable.

DETECTIUS

Objectius:

Estimular la curiositat, la necessitat d'investigar, la recerca de l'engany, de la trampa, observar amb atenció, aprendre a deduir, crear codis secrets per xifrar missatges, intentar passar despercebuts, a disfressar-se, en resum... fer de detectius.

Descripció de les activitats:

MISSATGES SECRETS

RETOLADORS DE TINTA INVISIBLE

Retoladors de tinta invisible per escriure missatges ocults i làmpares de llum ultraviolada per poder-los llegir.

- Molt adequat per organitzar una activitat comuna, entre varios nens: uns amaguen missatges i els altres els han de descobrir; seguir una sèrie de senyals "invisibles" per anar a un lloc concret; amagar coses i deixar pistes per descobrir-les, etc.
- Recordeu als nens que cal tapar els retoladors i apagar les lots quan no s'estiguin fer servir per allargar-ne el consum.

RODES DE MISSATGES SECRETS

- Rodes per codificar i decodificar missatges
- Activitat adequada per treballar en parelles

ENIGMES

- 5 enigmes per resoldre, de diferent tipus: visual, tàtil, oral, deductiu, amb truc...
- Adaptable a les diferents edats. Els grans podran treballar sols i medir el seu propi enginy. Als més petits potser caldrà ajudar-los a trobar les solucions o acompanyar-los en el procés de recerca.

DISFRESSES

- Diferents objectes per transformar-se i disfressar-se.
- Si disposeu d'una càmera fotogràfica és una bona ocasió per immortalitzar el moment.

MÚSICA

Objectius:

Jugar amb els sons i treure'ls de context, imitar el cant dels ocells, construir instruments i experimentar com sonen, crear paisatges sonors, aprendre petites melodies, sentir el ritme i ballar. Fer música amb instruments ben poc seriosos!

Llegir i escriure pot ser molt divertit i creatiu si per uns moments s'intenten oblidar alguns límits establerts per les normes lingüístiques i els manuals d'ortografia. Ens entendrem? És clar que sí!

Descripció de les activitats:

CONSTRUCCIÓ

- Joc de peces de plàstic per ensamblar diferents instruments de vent i poder-los fer sonar. També es poden inventar instruments d'allò més extravagants.
- Recordeu als nens que han de posar una funda a l'embocadura abans de tocar els instruments de vent, per tal d'evitar contagis.

OCELLS

- Joc de 5 reclams d'ocell (tord, ànec, pardal, rossinyol i plla d'aigua) per experimentar com sonen, aprendre a imitar pautes sonores i fer jocs rítmics. Els reclams són molt adequats per improvisacions musicals.
- Poden tocar fins a cinc persones alhora.

PERCUSSIÓ

- Joc de 7 campanes de color afinades per construir un instrument i interpretar petites melodies seguint unes partitures amb codis de color. Campanes grises per afinar la oïda. Complementos: tubs sonors, xèqueres, picarols.

CD

- El disc que acompanya la guia és un suport per les activitats OCELLS i PERCUSSIÓ. Conté exemples, bases sonores i jocs musicals interactius.
- Els més petits segurament necessitaran ajuda amb el reproductor de CDs.
- Si no disposeu de lector de CD, les activitats també es poden fer.

Es pot organitzar una petita banda amb tots els instruments del kit i provar de preparar alguna actuació

FADES

Objectius:

Submergir-se dins els contes de fades, endinsar-se al seu món, aprendre a reconèixer els tipus de fades més coneguts i a identificar les seves característiques, llegir i recordar contes on apareixen aquests personatges màgics.

Utilitzar la fantasia per inventar i relatar un conte de fades.

Activitats:

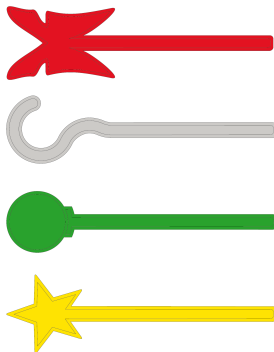
PÒSTERS MAGNÈTICS FITXES PÒSTERS

- Joc de 4 pòsters magnètics, un per cadascuna de les fades, i un quadern de fitxes interactiu per completar els pòsters i aprendre algunes coses sobre les fades.
- Molt adaptable. Pot jugar un infant tot sol o en companyia d'altres, anar llegint el llibret de fitxes i enganxant-les als pòsters. Es una bona activitat per jugar conjuntament fills i pares.

VARETES

- Colecció de varetes màgiques per estimular la fantasia

PUZLES

- 4 puzles que, un cop muntats, mostren un camí que servirà de fil argumental per inventar i explicar un conte de fades.
- Cal explicar previament als nens el funcionament de l'activitat. Dependent de l'edat, caldrà també ajudar-los a anar seguint el camí i creant el conte. Molt adequat per treballar en petits grups i també pel joc intergeneracional: els més petits ho pasen bé muntant els puzles i escoltant el conte narrat per alguna persona adulta.

MÀGIA

Objectius:

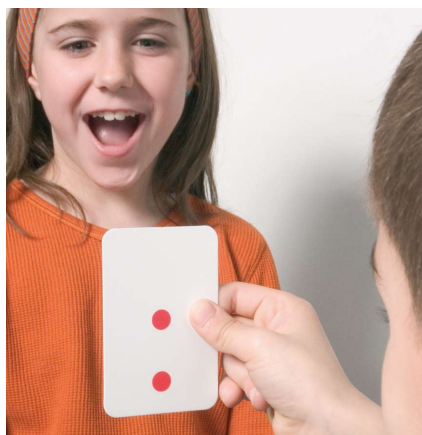
Jugar a ser mags, entrar dins el món de la il·lusió, del truc, de la fantasia, de l'engany... Un bon truc depèn principalment de l'habilitat de qui el presenta: aprendre a dramatitzar, a captar l'atenció de l'espectador, jugar a fer teatre i assajar fins que els jocs surtin naturals.

Aportar als nois eines de sociabilització i comunicació divertides i engrescadores: a tothom li agrada veure un truc de màgia!

Descripció de les activitats:

JOCS DE MÀGIA

- Conjunt de 14 trucs de màgia amb un àmpli ventall nivells de dificultat. Alguns amb una mecànica fàcil d'aprendre però difícils de dramatitzar, mentre que altres són una mica laboriosos d'aprendre, però molt senzills de representar.
- Adaptable a les diferents edats. Cal preparar i assajar bé els trucs abans de presentar-los a l'espectador.
- Els jocs de màgia també són adequats perquè una persona adulta prepari els jocs per representar-los davant de la mainada.

HOSPITAL

Objectius:

Familiaritzar els nens i nenes amb el seu nou entorn i suavitzar la seva percepció de la malaltia i dels remeis que es fan servir per combatre-la. Apropar l'entorn als nanos i contribuir a desdramatitzar els processos clínics, els materials utilitzats i el personal mèdic. Quan es coneixen les persones, s'identifiquen els objectes i s'entenen els processos disminueix la por a viure allò que es desconeix.

Descripció de les activitats:

ITINERARI

- Conjunt de 6 capsetes que representen diferents àmbits de l'hospital o aparells de diagnosi: anàlisi, raigs x, ressonància magnètica, quiròfan, habitació, aula hospitalària i ciberaula. A cada capsula els infants troben un acudit que il·lustra el procés de l'espai en qüestió, amb humor o ironia. També hi ha un petit joc que els permet apropar-se a l'espai des d'un punt de vista emotiu o lúdic. És com visitar una exposició interactiva en miniatura.
- Activitat d'observació i descoberta. Admet la visita individual o en parelles.

MEMORY

- Joc de 48 fitxes (2 jocs repetits de 24) d'objectes relacionats amb l'hospital.
- Conegut joc per fer en parelles. També per conèixer i identificar objectes i persones de l'hospital.

PLANTILLES

- Joc de plantilles per dibuixar i crear una escena ben divertida i surrealista on es proposa imaginar el personal de l'hospital en situacions curioses i extravagants. L'activitat permet deixar volar la imaginació i pot ajudar als nens i nenes a expressar vivències doloroses o, fins i tot, a descarregar una certa agressivitat de manera simbòlica.
- Activitat de dibuix i pintura amb llapisos, colors i retoladors.

KitsCaixa

Obra Social
Fundació "la Caixa"